

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Zielonej Górze
ul. Kopernika 1 65-063 Zielona Góra
tel. (68) 324 73 90, 324 74 11,
fax (68) 325 37 45
www.lwkz.pl
e-mail: sekretariat.zgora@lwkc.pl
ZN.5142.28.2013[mBOd-2]

Zielona Góra,

27-11-2013

Burmistrz Bytomia Odrzańskiego
Urząd Miejski
ul. Rynek 1
67-115 Bytom Odrzański

DECYZJA

Na podstawie art. 36 ust. 1 p. 1, art. 91 ust. 4 p. 4, art. 89, art. 6 ust. 1 p. 1 lit. b, f art. 7 p. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.), stosownie do § 15 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (Dz. U. z 2011 r., Nr 165, poz. 987) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2013 r., poz. 267, t. j.), po rozpatrzeniu wniosku złożonego dnia 23.10.2013 r., (uzupełniono dnia 22.11.2013 r.) przez Burmistrza Bytomia Odrzańskiego reprezentowanego na mocy pełnomocnictwa przez Pana Andrzeja Szewczyka z Biura Projektów Dróg i Mostów „PRODiM” z siedzibą w Nowej Soli

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków udziela pozwolenia na

prorowadzenie robót budowlanych przy zabytku – historycznym układzie urbanistycznym miasta Bytom Odrzański, wpisanym do rejestru pod nr 69 i 2168, na terenie dawnego cmentarza ewangelickiego, obecnie cmentarza komunalnego, ujętego w wojewódzkiej ewidencji zabytków, dz. nr 458 i 455, polegających na budowie i remoncie ciągów spacerowych wraz z oświetleniem w następującym zakresie:

1. budowa i przebudowa ciągów spacerowych:

- rozbiórka istniejącej nawierzchni bitumicznej,
- wykonanie nawierzchni ścieżek nr 1 i 3-10 z betonowej kostki brukowej (system bruk odrzański) gr. 8cm (o wymiarach 18x12cm, 12x12cm, 9x12cm) w kolorze melaż ciemny, z obrzeżem chodnikowym czarnym 20x6cm, na podsypce cementowo-piaskowej (1:4) gr. 5cm,
- wykonanie nawierzchni ścieżki nr 2 jako żwirowo-mineralnej gr. 8cm w kolorze rdzawym, z obrzeżem chodnikowym szarym 20x6cm, na podbudowie 15cm

- z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie,
 - szerokość projektowanych ciągów – 2m (ścieżka nr 9 – 3m),
 - spadek nawierzchni – poprzeczny daszkowy 2%,
2. utwardzenia terenu przy kaplicy:
- wykonanie nawierzchni z betonowej kostki brukowej (system bruk odrzański) gr. 8cm (o wymiarach 18x12cm, 12x12cm, 9x12cm) w kolorze melanz ciemny, z obrzeżem chodnikowym czarnym 20x6cm, na podsypce piaskowej gr. 15cm lub podbudowie 15cm z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie,
 - ustawienie ławek parkowych o długości 170cm (ławka śródmiejska firmy PMO w kolorze palisander),
3. utwardzenia nawierzchni pod miejsca na kontenery – 1,5x5m oraz 1,2x3,1m,
4. budowa linii oświetlenia,
- zasilanie z istniejącej szafki oświetleniowej przy ul. Cmentarnej,
 - kabel prowadzony na głębokości 0,7m,
 - wprowadzenie słupów oświetleniowych Chatsworth 4m z oprawami typu Cascais,
5. regulacja wysokościowa istniejącego wpustu deszczowego,
6. ochrona starodrzewu w zakresie:
- prowadzenia ręcznie prac w bezpośrednim sąsiedztwie drzew,
 - oszalowania drzew matami lub deskami do wysokości 2m przed rozpoczęciem robót ziemnych kablowych,
 - nie obcinania korzeni szkieletowych i zabezpieczenia ich przed wysychaniem,
 - prowadzenia robót ziemnych odcinkami, aby nie wysuszyć korzeni drzew,
 - przekrywania korzeni gruntem rodzimym, bez ostrych kamieni i gruzu,
 - zachowania istniejącego poziomu gruntu przy pniach drzew,
 - demontażu osłon pni drzew oraz krzewów po zakończeniu robót,

Przed rozpoczęciem robót budowlanych należy zabezpieczyć mur mieszczący w niszach kamienne płyty nagrobne z końca XVII w., wpisane do rejestru zabytków pod nr 80/72 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze z dnia 11.12.1972 r., z zastosowaniem osłon np. z desek, aby nie doprowadzić do uszkodzenia cennych zabytków. Ponadto, prace w bezpośrednim sąsiedztwie płyt nagrobnych należy prowadzić ręcznie, bez użycia ciężkiego sprzętu.

Prace zostaną wykonane zgodnie z projektem budowlanym autorstwa A. Szewczyka, E. Pietrzykowskiej, J. Oczkowicza z września 2013 r.

Termin ważności pozwolenia: grudzień 2014 r.

Niniejsze pozwolenie wydaje się pod warunkiem spełnienia przez Inwestora następującego obowiązku:

- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia robót budowlanych, stosownie do § 15 ust. 2 p 1. Wyżej cytowanego

Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. (Dz. U. z 2011 r., Nr 165, poz. 987),

- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia robót budowlanych, stosownie do § 15 ust. 2 p 3. wyżej cytowanego Rozporządzenia,
- stosownie do art. 31 ust. 1a p. 2 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. wyżej cyt.) w związku z planowanymi robotami ziemnymi na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, inwestor zobowiązany jest do przeprowadzenia badań archeologicznych, w celu ich ochrony. Badania te zgodnie z art. 36 ust. 1 p. 5 ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 roku, nr 162 poz. 1568 z późn. zm.) wymagają uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.
- dokonania odbioru końcowego wykonanych robót budowlanych z udziałem przedstawiciela Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze, stosownie do § 15 ust. 2 p 4. wyżej cytowanego Rozporządzenia,

u z a s a d n i e n i e

Wnioskiem złożonym dnia 23.10.2013 r., (uzupełniono dnia 22.11.2013 r.) Burmistrz Bytomia Odrzańskiego reprezentowany na mocy pełnomocnictwa przez Pana Andrzeja Szewczyka z Biura Projektów Dróg i Mostów „PRODiM” z siedzibą w Nowej Soli wystąpił do Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w sprawie udzielenia pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych polegających na budowie i remoncie ciągów spacerowych wraz z oświetleniem na cmentarzu komunalnym w Bytomiu Odrzańskim.

Planowana inwestycja prowadzona będzie na terenie zabytku – historycznego układu urbanistycznego miasta Bytom Odrzański, wpisanym do rejestru pod nr 69 i 2168, zgodnie z art. 36 ust. 1 p. 1 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. wyżej cyt.), działania te wymagają uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w trybie decyzji administracyjnej. Ponadto, dawny cmentarz ewangelicki, obecnie cmentarza komunalny, ujęty został w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Powstały w poł. XVII w. ewangelicki cmentarz w Bytomiu Odrzańskim reprezentuje typ cmentarza podmiejskiego tzw. *Aussenfriedhof*. Otoczony murem mieszczącym w niszach płyty nagrobne z końca XVII w., wpisane do rejestru zabytków pod nr 80/72 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze z dnia 11.12.1972 r., zachował czytelny historyczny układ ścieżek. Zgodnie z dokumentacją historyczną *Zabytkowy cmentarz ewangelicko - katolicki w Bytomiu Odrzańskim* autorstwa mgr Małgorzaty Borkowskiej opracowaną w Szczecinie w 1979 r. na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze, cmentarz ewangelicki w Bytomiu Odrzańskim po likwidacji przykościelnego cmentarza katolickiego w 1830 r. stał się dwuwyznaniowym, głównym cmentarzem miejskim. Odrębność podkreślono wytyczając granicę aleją lipową. W 1842 r. geometra i kantor Elsner wykonał plan sytuacyjny z nowym i starym układem cmentarza tak, aby był dostęp do wszystkich nagrobków, wyznaczając przy tym plan ścieżek. Wówczas obsadzono ścieżki krzewami i zbudowano nowe wejście oraz kaplicę cmentarną. Zaznaczono,

aby krzewy i drzewa były jednego gatunku i w odpowiedniej odległości od siebie. Wytyczono nowy schemat alejek i głównych kwater. Pismo z dnia 20.08.1844 r. określające przepisy cmentarne wskazuje, że główne drogi wysypano żwirem. Zgodnie z planem Elsnera cmentarz przecinają dwie aleje główna i środkowa. Alejki przecinają się pod kątem prostym, za wyjątkiem połączeń z aleją główną i boczną, północno wschodnią.

Na podstawie wizji lokalnej przeprowadzonej przez pracownika Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze dnia 13.11.2013 r., w trakcie której dokonano oględzin cmentarza stwierdzono, że historyczny układ ścieżek został zachowany. Główna aleja prowadzi od wejścia przy ul. Cmentarnej do obecnie nieistniejącej kostnicy, przy murze z wmurowanymi płytami nagrobnymi. Tu też zachował się szpaler historycznych lip. Istniejące ciągi spacerowe posiadają nawierzchnię bitumiczną w złym stanie zachowania, splekaną, ze znaczącymi ubytkami, miejscowymi łatami cementowymi.

Po przeanalizowaniu przedłożonego projektu budowlanego stwierdzono, że podjęcie działań podanych w sentencji wpłynie na poprawę estetyki cmentarza. Główna aleja biegnąca przy murze z wtynkowanymi płytami nagrobnymi z XVII w. otrzyma nawierzchnię żwirowo-mineralną, w nawiązaniu do rozwiązania historycznego. Ten typ nawierzchni umożliwi również ograniczenie wpływu prowadzonych prac na istniejący starodrzew w postaci szpaleru lip. Pozostałe nawierzchnie ścieżek zostaną wykonane z kostki betonowej brukowej o rustykalnym wykończeniu, wpisującej się w charakter zabytkowego cmentarza. Co istotne, w projekcie przewidziano również ochronę starodrzewu podczas wykonywania prac ziemnych wprowadzając warunki konieczne do spełnienia przez wykonawcę dla zminimalizowania zagrożenia historycznej zieleni. W związku z powyższym należy stwierdzić, że realizacja prac w przedmiotowym zakresie jest dopuszczalna ze stanowiska konserwatorskiego. W decyzji wprowadzono jednak dodatkowe warunki, odnoszące się do prowadzonych prac, które należy uwzględnić podczas ich realizacji dla zabezpieczenia płyt nagrobnych z końca XVII w., wpisanych do rejestru zabytków ruchomych pod nr 80/72 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze z dnia 11.12.1972 r. Warunki te wynikają z konieczności zapobieżenia działaniom mogącym doprowadzić do zubożenia walorów cennego zabytku. Do ich wprowadzenia upoważniają wojewódzkiego konserwatora zabytków m.in. przepisy rozporządzenia Ministra Kultury z 27 lipca 2011 r. (cyt. wyżej), a także zapisy art. 4 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (cyt. wyżej), który stanowi, że ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku. Ponadto, w celu ochrony warstw kulturowych przed uszkodzeniem lub zniszczeniem, zgodnie z art. 36 ust. 3 wyżej cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ustalono warunek prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych. Badania te zgodnie z art. 36 ust. 1 p. 5 wymagają uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Ponadto, realizacja zamierzenia jest zgodna z decyzją nr 6733.11.2013 o lokalizacji inwestycji celu publicznego wydaną przez Burmistrza Bytomia Odrzańskiego dnia 18.10.2013 r., uzgodnioną z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postanowieniem z dnia 18.10.2013 r. znak: ZN.5142.22.2013.

Wobec powyższego na podstawie art. 36, ust. 1 p. 1, art. 91 ust. 4 p. 4, art. 6 ust. 1 p. 1, lit. b, f art. 7 p. 1, ustawy z dn. 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece

nad zabytkami (Dz. U. wyżej cyt.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. wyżej cyt.) orzeczono jak w rozstrzygnięciu.

Informuję, że:

1. Stosownie do § 15 ust. 1 p. 6 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 27 lipca 2011 r. (Dz. U. z 2011 r., Nr 165, poz. 987) informuję, że pozwolenie może być cofnięte lub zmienione w razie ujawnienia, po jego wydaniu, nowych okoliczności, które mogą mieć wpływ na zakres prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac, robót, badań, innych działań.
2. Uzyskanie pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego, zgodnie z art. 36 ust. 8 ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.).
3. Pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nie zwalnia z obowiązku uzyskania przed przystąpieniem do prac objętych pozwoleniem zgód wymaganych przez przepisy odrębne, w szczególności Kodeks Cywilny i ustawę z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2000 roku, nr 80., poz. 903 z późn. zm.).

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za pośrednictwem Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW

Barbara Bielkiewicz-Kopeć
dr Barbara Bielkiewicz-Kopeć

otrzymuje:

1. Strona na adres pełnomocnika:
Pan Andrzej Szewczyk, Biuro Projektów Dróg i Mostów „PRODiM”, ul. Garbarska 5, 67-100 Nowa Sól, w zał. 2 egz. projektu bud.

do wiadomości:

2. Starostwo Powiatowe w Nowej Soli, ul. Moniuszki 3b, 67-100 Nowa Sól,
 3. Powiatowy Konserwator Zabytków w Nowej Soli, ul. Moniuszki 3b, 67-100 Nowa Sól,
- a/a (7240) opracowała: K.Idryjan, 27.11.2013 r.

